

ขวัญกำลังใจ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “คำหยาบในใจเวลาคิดถึงพระรัตนตรัย”

กราบเท้าหลวงพ่อก่อน กระผมเป็นคนที่เคยขอความเมตตาจากหลวงพ่อก่อนเมื่อปีที่แล้ว เรื่องมีคำหยาบต่อท้ายเวลาคิดถึงพระพุทธเจ้าหรือเห็นภาพพระสงฆ์ครับ ตั้งแต่ได้รับการอบรมการฝึกทำสมาธิตามคำแนะนำของหลวงพ่อก่อน ตอนนั้นคำหยาบเบาบางลง มีไม่บ่อยเท่าแต่ก่อน แต่ก็ยังไม่หายขาดครับ

อยากมาขอความเมตตาจากหลวงพ่อก่อนครับ ทุกวันนี้ที่พออยู่ได้ไม่ทุกข์มากก็เพราะการเริ่มมีพื้นฐานของสมาธิบ้างแล้ว เวลาที่มีคำหยาบขึ้นมา สติจะตามทัน ผมก็จะปล่อยลมหายใจแรงๆ เพื่อไม่ให้คำหยาบหลุดลอยออกมาได้ครับ แต่ถ้าผมอยากหายขาด ผมต้องทำอย่างไรดีครับหลวงพ่อก่อน ขอความเมตตาครับ

ตอบ : อันนี้พูดถึงเวรกรรม เห็นไหม เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ตลอด แล้วเราก็ก็นั่นนั่นตลอด “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ใครทำคุณงามความดีมา มันจะมีบุญกุศลส่งเสริมมา ใครทำบาปอกุศลมา มันจะฝังหัวใจนั้นมา แต่มันจะปะทุออกมาตอนไหนไม่มีใครรู้ เวลาไม่ทำอะไรมันจะเก็บไว้ในหัวใจนะ แต่เวลาจะมาทำคุณงามความดี สิ่งที่เป็นบาปอกุศลมันจะปะทุออกมา

มันมีโยมมาหาเรานะ เขาบอกว่า หลวงพ่อก่อน เขาศรัทธามาก เวลาเข้ามาในศาลามันก็เริ่มต่อต้านแล้ว มันเริ่มมีคำหยาบออกมาเรื่อยๆ แล้วเขาบอก เดินเข้ามาใกล้พระไม่ได้ ยิ่งแรงขึ้นๆ ยิ่งเข้าใกล้พระพุทธรูป ใ้โฮ! มันต้านเลยนะ มันแรงมากเลยนะ แล้วเขาก็บอกนะ เขาต้องถอยออกไปห่างๆ

นี่เราจะบอกว่า เจตนาในปัจจุบันของเขา เขาศรัทธา เขามานี่เขามาด้วยความศรัทธาทั้งนั้นนะ แต่ใจเวรกรรมอันนั้นมันปะทุออกมา มันต้านออกมา

มาพูดกับเรานี้มันร้องไห้ แล้วคุยกับเรา มันร้องไห้ๆ ศรัทธาเยอะ ศรัทธามากเลย แต่เวลาเข้ามาใกล้มันจะมีคำหยาบคำต่างๆ ปะทุออกมาจากในใจ ยิ่งเข้าใกล้พระพุทธรูปนะ มันยิ่งแรงเป็นสองเท่าสามเท่าเลย เขาต้องถอยออกไป

เราก็สอนเขาอย่างนี้ เพราะเรื่องนี้มันเป็นเวรเป็นกรรม คำว่า “เป็นเวรเป็นกรรม” กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน คือสิ่งที่เขาได้กระทำมาแล้ว สิ่งที่เขาทำมา สิ่งที่เกิดขึ้นคือวิบากคือผล ผลที่มันตอบสนองจากการกระทำอันนั้น

ทีนี้เพียงแต่ว่าเรามีศรัทธามีความเชื่อของเรา เรามีศรัทธามีความเชื่อของเรา ถ้าเราหนีห่างออกไปหรือเราไม่ได้แก้ไข มันจะทำให้เราเบี่ยงเบนออกไป แต่ถ้าเราจะแก้ไขของเรา เราแก้ไขของเรา สิ่งที่เราเคยทำมามันคือสิ่งที่เราไม่เข้าใจหรือเราทำความผิดพลาดมา แต่ในปัจจุบันนี้เราสำนึกได้ เรามีสติปัญญาสำนึกได้ ขออภัย ขอโทษ ขอโทษ นี่ไง เวรระงับด้วยการไม่จองเวรไง เราขอโทษขออภัย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาสิ่งนี้ขึ้นมาแล้ว ถ้ามันจะมีคำต่อต้านคำอะไร สาธุ ตอนนี่ไม่เห็นผิดแล้ว พุดกับตัวเองเลย ตอนนี่ไม่เห็นผิดแล้ว ตอนนี่เห็นถูกแล้วแหละ แต่ไอ้สิ่งนี้มันเป็นสิ่งที่ทำมา มันมีผลไง เราก็ค่อยๆ เจ็จจางมันไป เจ็จจางมันไป ผลมันตามมา ตามมาเหมือนคนที่เขาถามมานี้ เขาถามมาตั้งแต่ปีกลาย มันเป็นอย่างนี้

เราก็บอกว่าให้ภาวนา เวลาก่อนภาวนาให้ขอขมาลาโทษพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วก็พุทโธของเราไป พุทโธของเราไปนะ เลิกจากการภาวนาก็ขอขมาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ขอขมาลาโทษ สิ่งใดที่ได้ทำเป็นบาปเป็นกรรม สิ่งใดที่ได้ทำแล้ว ปัจจุบันนี้สำนึกได้ระลึกได้ ขอโทษเถอะ ขออภัย ขอโทษๆ นี่วิธีการแก้ วิธีการแก้เพราะอะไร

เพราะสิ่งนั้นทำมา สิ่งนั้นมันมีของมันอยู่ เหมือนกับการกระทำแล้วมันเกิดผล ถ้าเกิดผลแล้ว มันเกิดผลมา แล้วสิ่งที่ทำมานี้มันทำมาจากอดีต เราเปรียบเหมือนต้นไม้ ต้นไม้ประเภทใดเพาะพันธุ์มาประเภทนั้น มันก็ต้องออกเป็นประเภทนั้นนะ ถึงตอนนี่เราได้หญ้า บอกจะเอาทุเรียน ต้นหญ้าจะเป็นทุเรียนได้อย่างไร ต้นหญ้ามันก็เป็น ต้นหญ้า เพราะเราทำมาแค่นี้ไง ไอ้โฮ! ทุเรียนเขาประคบประหมักกันมากขนาดไหน เขาดูแลกันมาขนาดไหน ไอ้เราไม่ทำอะไรเลย จะเอาเป็นทุเรียน มันไม่มีหรอก มันก็ต้องแก้ไขเอาอย่างนี้ นี่ก็เหมือนกัน ต้องแก้ไขเอา

ฉะนั้น เวลาคำถามถามมาว่า สิ่งที่ได้ทำมาแล้วดีมากเลย นี่สิ่งที่ทำมา วิธีการแก้ไข เวลาหลวงตาท่านพุด เวลาท่านสอนพวกเรามาตลอด เวลาเราทำสิ่งใดก็แล้วแต่ มันจะมีคนมา กัดมาขวาง มาคอยจ้องทำลาย ท่านบอกว่า ใครจะทำอย่างใดก็เรื่องของเขา พวกเราจะทำคุณงามความดีกัน พวกเราจะทำคุณงามความดีกัน

ใครจะทำอย่างใดเรื่องของเขา เรื่องของเขา เพราะเราจะไปบอกเขาให้เขาทำเหมือนเรา บอกเขาให้มีความเห็นเหมือนเรา มันเป็นไปไม่ได้หรอก ถ้ามันเป็นไปไม่ได้ ใครจะทำอย่างใดนะ มันเรื่องของเขา ถ้าเราเจรจาได้ เราพุดได้เราก็พุด แต่ส่วนใหญ่แล้วพุดไม่ได้หรอก เพราะที่เขาทำเขาคิดว่าเขาได้ ไอ้ที่เราพุดนี้พุดให้สละ เราพุดให้เสียสละ ใครเขาจะชอบ คนกำลังโกรธมา

บอก “เฮ้ย! มึงอย่าโกรธเขา” ใครมันจะชอบ ถ้าบอก “เอ็งโกรธมาใช้ใหม่ ไป กูจะช่วยเอ็งด้วย” มันชอบ แต่ถ้าบอกว่าเราให้อภัยแก่เขา ไม่มีใครชอบหรอก

ฉะนั้น สิ่งนี้เราคุยกับเขาไม่ได้ เราพูดได้ แต่มันไม่มีประโยชน์ไง มันก็ต้องเป็นเรื่องของเขา เราจะทำคุณงามความดีกัน เราพยายามยับยั้งของเรา เราพยายามตั้งใจของเรา เราสร้างแต่คุณงามความดีของเรา มันจะเป็นได้มากน้อยแค่ไหน เราก็จะทำของเรา นี่เวลาหลวงตาท่านสอน สอนอย่างนั้น

ไฉนก็เหมือนกัน สิ่งใดที่มันเป็นมา มันเป็นที่ว่าเป็นผู้ถามหรือคนทั่วไป เขาเองต่างหาก เป็นสุภาพบุรุษ ใครมีสิ่งใด ไปหาหมอ เราก็พูดตามนั้น มันก็แก้ไขตามนั้นไง ถ้าแก้ไขตามนั้นแล้ว เราก็แก้ไขของเราไป ถ้ามันดีขึ้น มันดีขึ้นแสดงว่าเราทำถูกต้อง เราทำมาถูกต้องแล้ว เราพยายามจะทำให้มันดีขึ้น ถ้ามันดีขึ้นมันก็เป็นประโยชน์กับเรา เห็นไหม

แต่เขาบอกว่า “แต่ผมอยากจะหายขาดเลย ผมจะต้องทำอย่างไรหรือครับหลวงพ่อ”

เออ! คำว่า “จะหายขาด” นะ มันต้องหมดกิเลสไป ถ้ามันหมดกิเลสมันถึงจะหายขาด ถ้าไม่หมดกิเลส ภาษาเรา อย่างต้นไม้ประเภทใดมันก็ต้องมีชีวิตของมัน มันก็ต้องมีอาหารของมัน นี่ก็เหมือนกัน จริตนิสัยของเราไง จริตนิสัยของเราก็เวรกรรมของเรามันมีอยู่อย่างนี้ แต่คนถ้าจะหายขาดนะ มันหายขาดต่อเมื่อสิ้นกิเลสไป พอสิ้นกิเลสก็จบ

พอสิ้นกิเลส เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเยี่ยมมารไป เยาะเย้ยมารเลย “เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดจากหัวใจเราไม่ได้เลย”

แต่นี้เรายังมีความรู้สึกนึกคิดอยู่ มันมีช่องทางของมันอยู่ แต่ถ้าเรามีอำนาจวาสนานะ เราขอภัยอย่างนี้เรื่อยๆ ไป ถ้าเราทำคุณงามความดีมากขึ้น ที่มันเป็นกรรม กรรมชั่วมันกลายเป็นกรรมดี กรรมดีขึ้นมาเพราะเราทำคุณงามความดีมากขึ้นๆ มากขึ้นจนความดีนั้นมันท่วมท้นหัวใจ มันคิดแต่เรื่องดีๆ ใจ มันไม่คิดแต่เรื่องคำหยาบไป ถ้ามันทำความดีมากขึ้นไป เราใกล้ชิดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จนถึงที่สุดแล้วเราจะคิดเรื่องอะไรสิ่งใด ชาวพุทธเรา นะ ผู้เฒ่าผู้แก่บ้านนอก พอมีอะไรตกใจ “พุทโธ พุทโธ” เขามีในหัวใจเขาตลอดเวลา

นี่ก็เหมือนกัน เราคิดของเราตลอดไป เราอยู่กับพระพุทธเจ้าจนท่วมท้นหัวใจของเรา ถ้ามันท่วมท้นหัวใจของเรา มีอะไรก็ระลึกถึงพุทโธ นึกถึงพระพุทธเจ้าตลอด มันนึกถึงบวก ไม่นึกถึงลบเลย แต่ถ้ามันนึกถึงลบ ถ้ามันเป็นความดี เป็นความดีอย่างนี้ แต่ถ้ามันจะหายขาดจนจบสิ้นไปเลย มันก็ต้องสิ้นกิเลสมันถึงจะจบ ถ้าไม่สิ้นกิเลส จริตนิสัยใจ มันมีช่องทางอย่างนี้ ร่องรอยมันเป็นมาอย่างนี้ มันก็จะเป็นของมันไปอย่างนี้ แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราก็แก้ไขของ

เราไปอย่างนี้ เราแก้ไขของเราขึ้นมา แก้ไขให้มันเป็นประโยชน์กับเรานะ เป็นประโยชน์กับเรา เราก็ทำเพื่อเรา

ไฉนกรรมเก่า กรรมเก่านะ บางคน ดูสิ ถ้ากรรมเก่า กรรมส่งผลเสริมมาดี สามแถว ๗ ขวบ เป็นพระอรหันต์ คำว่า “พระอรหันต์” นะ พระอรหันต์มันต้องเกิดจากอหัตตมรรค มันต้องมี โสดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อนาคามิมรรค อหัตตมรรค

อหัตตมรรค ดูสิ เวลาหลวงตาท่านเทศน์ของท่าน เวลาปัญญาของท่านหมุนตัวๆ นั้นนะ ตั้งแต่พิจารณาอสุภะ แล้วท่านไปเห็นจุดและต่อม ท่านพิจารณาของท่าน นั้นนะ อหัตตมรรค แล้วสามแถว ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์นะ ๗ ขวบมันต้องมีคุณสมบัติอย่างนี้มันถึง เป็นพระอรหันต์ได้ ถ้าไม่มีอหัตตมรรคก็ไม่มีอหัตตผล ถ้ามีอหัตตมรรคมันถึงจะมีอหัตตผล แล้วเด็ก ๗ ขวบมันเป็นพระอรหันต์นะ นี่เราพูดถึงว่าเราทั้งนี้ ถ้าเด็ก ๗ ขวบเขามีปัญญาได้ ขนาดนั้นนะ เขามีความละเอียดรอบคอบได้ขนาดนั้น เขาจะต้อง โอ้โฮ! นี่พูดถึงว่าเราวัดด้วย อายุใช้ไหม แต่ถ้าเราพูดถึงเรื่องบุญกุศลนี้ละ

ก็เขาสั่งสร้างของเขา มา ถ้าเขาสั่งสร้างของเขา มา บุญเขา มาก ไง มันก็เหมือนคิดเรื่องปกติ คิดเรื่องธรรมดา คนมีบุญคิดเรื่องปกติ คิดธรรมดา มันเป็นที่ไปหมดเลย ใจคนคิดไม่ได้ ให้มันคิดดี คิดไม่เป็น คิดไม่ได้ แต่ถ้าคนมันมีบุญกุศลมา ไง สามแถว ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์ ถ้าเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา มันต้องมีบุคคล ๔ คู่ โสดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อนาคามิมรรค อหัตตมรรค ถึงเป็นพระอรหันต์ได้ นั้นมันก็อยู่ที่บุญกุศล เห็นไหม นี่การสร้างคุณงามความดี สร้างบุญของเรา มันเป็นแบบนี้ ถ้าเป็นแบบนี้

นี่พูดถึงว่าคำหยาบ อยากให้คำหยาบนี้หายขาดไปเลยครับ

ถ้ามันมีอยู่มันก็ทุกข์ มันก็ทุกข์แล้วมันทำให้เบี่ยงเบนไป คนเราพยายามทำคุณงามความดี พยายามสร้างชีวิตอยู่ แล้วมันมีแต่ความคิดไม่ได้มันคอยมาทิ่มมาตำ มันก็ธรรมดา มันทำให้เสียแรงใจ ทำให้เสียแรง ทำให้เสียความตั้งใจ มันก็ทำให้เหนื่อย ทำให้การภาวนามันลำบากขึ้น แต่เราต้องย้อนกลับไป โยนกลับไปตั้งแต่ต้นนะ ตั้งแต่ต้นที่เวลามันเกิดขึ้นแล้วเราทุกข์ยากมาก ไง แล้วเราก็ได้เริ่มขอขมาลาโทษมา เราได้ประพฤติปฏิบัติมา มันก็ดีขึ้นเรื่อยๆ

เขาบอก “ตอนนี่ดีขึ้นได้ครับ ทุกวันนี้พออยู่ได้ ไม่ทุกข์มาก ก็เพราะเริ่มมีพื้นฐานของสมาธิบ้างแล้ว แต่คำหยาบก็ยังมีขึ้นมาบ้าง”

ถ้ามีสติตามทันมันก็จบ เราก็ยังทำอยู่แบบเดิมนี่ ถ้าทำอยู่แบบเดิม เพราะเราทำแล้วมันได้ประโยชน์มา มันได้ประโยชน์มากคือมันเบาบางลง ทำให้เราไม่ทุกข์จนเกินไป แล้วพอเราอยู่ได้ แล้วพอเราภาวนาของเราได้ ถ้าเราทำต่อไปมันจะดีขึ้นเรื่อยๆ เพราะตอนนี่ทำอยู่คือทำดี

ตอนที่ทาน คือ ภาวนา ตอนนีเราภาวนาอยู่ เราทำของเราอยู่ กำลังทำคุณงามความดีของเรา แล้วมันจะจางไปๆ แล้วทีนี้จะคิดแต่เรื่องดีๆ เรื่องดีๆ ไป ถ้าคิดเรื่องดีๆ มันจะมีความคิดต่อเนื่องไป

ถ้ามันจะหายขาด ไม่มีสิ่งใดเข้ามาครอบงำใจเลย ก็พระอรหันต์ แต่ถ้าเรายังไม่ได้เป็นพระอรหันต์ สิ่งใดถ้ามันครอบงำ เพราะกิเลสมันยังมีอยู่ มีอยู่ เราก็ต้องสู้กับมัน เราต้องแก้ไขของเราไปเนาะ นี่พูดถึงว่า คำหยาบในใจเวลาคิดถึงรัตนตรัย

ทำมาถูกทางแล้ว แล้วเราจะทำของเราไปอย่างนี้ ทำคุณงามความดีของเราไปเรื่อยๆ เพื่อประโยชน์กับเรา เพื่อให้ใจเรามั่นคงขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรา จบ

ถาม : เรื่อง “เพื่อความรู้อะไรเรื่องพระโพธิสัตว์และแม่ย่านางมันจริงไหมคะ”

เห็นเวลาใครมีรถก็ต้องไหว้แม่ย่านางก่อน และมีคนแก่พูดไว้ว่าปลูกบ้านทับยุงข้าวไม่ได้ เพราะทับแม่โพธิสัตว์ เลยอยากถามหลวงพ่เพื่อไว้เป็นความรู้ว่า ในทางพุทธของคำสอนพระพุทธรูปเจ้าได้สอนเรื่องนี้ไว้อย่างไรคะ

ตอบ : เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สอนไว้ สอนไว้ ดุสิ เวลาท่านพูดถึงอยู่ในสุดตันตปิฎก อยู่ในสุดตันตปิฎกนะ เวลาท่านบอกว่าท่านจะบรรลุนิพพานใหม่ พญามารนะ พญามารเกณฑ์กองทัพมาเพื่อจะทำให้บัลลังก์ภาวนาของท่านให้ล่มสลายไป ท่านยืนยันกับพญามารไว้ว่าท่านได้ทำบุญกุศลมามาก เพราะท่านได้ทำของท่านมามาก แล้วใครเป็นพยาน ก็แม่โพธิสัตว์เป็นพยานไง เพราะเวลาเราทำบุญกุศลกัน เราจะกรวดน้ำๆ ใจ สิ่งที่เรากรวดน้ำไว้ๆ สิ่งนั้นมันสะสมไว้ เอาแม่โพธิสัตว์เป็นพยาน แม่โพธิสัตว์เป็นพยานนะ สิ่งที่ยังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สร้างกุศลไว้ ปิบบมวณมวณ น้ำท่วมมารตายหมดเลย

ฉะนั้น เราทำบุญไว้มากๆ นะ เรากรวดน้ำไว้มากๆ น้ำที่เรากรวดไว้มันก็เหมือนพระแม่โพธิสัตว์เอาไว้เป็นพยาน ถึงเวลาแล้วก็เอาไปท่วมมารตายหมดเลย พวกเขาก็ไม่ต้องภาวนา เพราะมารโดนน้ำท่วมตาย แต่ไม่ใช่เพราะเราภาวนา

มันเป็นบุคคลาธิษฐาน เห็นไหม แต่จริงๆ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านต่อสู้กับมาร ท่านพิจารณาของท่านด้วยอัสวัคชญาณ ด้วยมรรคด้วยผลของท่าน แต่เวลาท่านพูดในสุดตันตปิฎกอันนี้เป็นนิทาน คำว่า “นิทาน” นะ สุดตันตปิฎกคือนิทาน นิทานมันก็เหมือนกับความจริงได้ อย่างระลึกชาติที่ชาติๆ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาสอนท่านสอนอย่างนี้

ที่นี้สอนอย่างนี้ เราจะบอกว่า สิ่งนี้มันเป็นวิฆเนศวร สิ่งที่เป็นวิฆเนศวรนะ สิ่งที่เป็นวิฆเนศวร ดุสิ เวลาพระพุทธรูปศาสนา ๒,๐๐๐ กว่าปี แต่ก่อนหน้านั้นเขาก็ถือผีกัน การถือผีกัน

สิ่งนี้มันเป็นความเชื่อ ถ้าความเชื่ออย่างนี้มันถูกต้องไง มันถูกต้องเพราะถ้าเราไม่มีความเชื่อ ในปัจจุบันนี้เราไปวิทยาศาสตร์กันจนเรามองข้ามวัฒนธรรมของชาวพุทธเราเอง เรามองข้าม วัฒนธรรมของท้องถิ่นไง ขวัญข้าว ขวัญยุง ขวัญฉาง เราไปมองไง เวลาเราบวชพระ ทำขวัญ นาค ทำขวัญนาคเขาก็เรียกขวัญไง

ฉะนั้น คำว่า “มีขวัญ” มันขวัญกำลังใจ สิ่งนี้มันเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น มันเป็นตำนาน มันเป็นประโยชน์ มันเป็นประโยชน์นะ เป็นประโยชน์ให้ท้องถิ่นนั้น มันเป็นกำลังใจ เพราะการทำมาหากิน ดุสิต เวลาเขาทำขวัญข้าว เวลาทำอย่างนี้ ใ้ออย่างนี้เราไม่คัดค้านนะ มันเป็นวัฒนธรรม มันเป็นความเคารพของเขา ฉะนั้น สิ่งนี้มันเป็นตำนาน

ทีนี้ถ้าพูดถึงในพระพุทธศาสนา ถ้าในพระพุทธศาสนานะ อย่างพระพุทธศาสนา ดุสิต ถ้าพระพุทธศาสนาในวัดบ้านวัดทั่วไปเขาแห่พระเวส เขามีทำบุญกุศลประจำปีร้อยแปดเลย นักษัตริย์ ๑๒ เดือน ทำได้ทุกเดือน ทำได้ทุกวัน มีตลอด อันนั้นก็ประเพณี ถ้าเป็นประเพณี นั้นพูดถึงว่าพระพุทธศาสนา

ในทางพุทธ พระพุทธเจ้าสอนอย่างไร

ถ้าพระพุทธเจ้าสอนก็สอนเด็กๆ สอนเด็กๆ เข้าวัดเข้าวามา ให้พ่อแม่พาลูกมาวัด มาวัด ขึ้นมาให้มันรู้จักวัดๆ ให้มีที่พึ่งที่อาศัย สิ่งนี้มันเป็นการสอนเด็ก แต่ถ้าเป็นพระป่า พระปฏิบัติ เพราะหลวงปู่มันปฏิบัติ พอหลวงปู่มันปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติ ของอย่างนี้มันเป็นของ ให้เน้นซ้ำ

เวลาหลวงปู่มันไปแก้หลวงปู่เสาร์ เห็นใหม่ เพราะทางอุบลฯ เขามีความเชื่อกัน ความเชื่อว่า ขอให้ธรรมมาสติที่ตา ขอให้ธรรมมาสติที่ใจ ขอให้ธรรมมาสติ เห็นใหม่ ขอให้ธรรมมาสติๆ สวดเสร็จแล้วค่อยมาเดินจงกรม ค่อยมาภาวนา

หลวงปู่มันแก้หลวงปู่เสาร์ เพราะหลวงปู่มันท่านทำมาก่อน เวลาท่านมาปฏิบัติจริงๆ แล้วมันอยู่ที่ความเพียรของเรา มันอยู่ที่สติปัญญาของเรา มันอยู่ที่ความจริงของเรา ถ้าความจริงของเรา ถ้ามันเข้าสู่มัชฌิมาปฏิปทา เข้ามาสู่ความสมเหตุสมผล เข้าสู่มรรคสู่ผล มันก็เป็น สัจจะเป็นความจริงขึ้นมา

แล้วเวลาเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา หลวงปู่มันท่านบอกท่านพิจารณาของท่านแล้วนะ เพราะอำนาจวาสนาของพระโพธิสัตว์ เวลาพระโพธิสัตว์นะ เวลาทำได้แค่ได้มานโลกีย์สงบ ก็สงบธรรมดาเนี่ย มันจะเข้าสู่มรรคไม่ได้ ถ้ามันเข้าสู่มรรคปั๊บ มันจะเป็นพระโสดาบัน ถ้าพระโสดาบันเป็นสภิกาคามี เป็นอนาคามี มันก็จะสิ้นชีวิตไป จบไปใช่ไหม

แต่ถ้าเป็นพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย มันนอนอยู่อย่างนั้นนะ วนจนสร้างอำนาจวาสนาบารมีจนเต็มนะ แล้วถ้ามาเข้าสู่พระโสดาบัน ๗ ชาติ สกิทาคามี ๓ ชาติ พระอนาคามีไม่เกิดบนพรหมแล้ว หักวิภวัญแล้ว นี่มันคนละแขนงกัน มันเป็นคนละแนวทางกัน

ฉะนั้น เวลาหลวงปู่มันท่านพิจารณาโดยถูกต้องดังามด้วย แต่พิจารณากายแล้ว ออกมาแล้วมันก็ยังปกติ พอปกติ สุดท้ายมันเป็นเพราะอะไร เป็นเพราะว่าท่านปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ ท่านถึงทำความสงบของใจเข้ามา เข้าไปในสมาธิ ไปลากันในสมาธินั้น

พอลาในสมาธินั้น เวลาออกมาปฏิบัติ พอจิตสงบเข้าไป พอจิตสงบเข้าไปแล้วพิจารณากายเข้าไป พอเข้าไป เพราะลาพระโพธิสัตว์แล้ว ถูกต้องดังามแล้ว มันยังมีเกร็ดเล็กเกร็ดน้อย มันมีอะไร มันต้องตรวจสอบตัวเองตลอด หลวงปู่มันท่านตรวจสอบตัวเองตลอด พอลาพระโพธิสัตว์แล้ว จิตสงบแล้วเข้าไปพิจารณากาย คราวนี้มันไม่เหมือนเดิมแล้ว คราวนี้มันเข้าสู่อริยสังขใจ คราวนี้มันเข้าสู่มรรค เพราะพอพิจารณาไปแล้ว โอ้โฮ! มันถอดมันถอนใจ เออ! มันต้องเป็นอย่างนี้ดี

นี่บอกว่าหลวงปู่มันท่านได้ตรวจสอบ ท่านได้พิจารณาของท่านตลอด ที่นี้ท่านก็เทียบเคียงไปถึงหลวงปู่เสาร์ เพราะท่านปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ หลวงปู่เสาร์ท่านปรารถนาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า ท่านถึงไปแก้หลวงปู่เสาร์ใจ เวลาไปแก้หลวงปู่เสาร์ ใจที่ว่า ขอให้ธรรมมาสถิตที่ตา ขอให้ธรรมมาสถิตที่ใจ มันก็จะสร้างความเป็นพระโพธิสัตว์ คือสร้างความสงบของใจเป็นบาทเป็นฐานต่อไป นี่ไปแก้ที่นั่น

ฉะนั้น พูดถึงว่า สิ่งที่รถที่เขาไหว้แม่ย่านางกันอะไร ถ้าพูดบอกว่า เวลาเขามีรถ เขาก็ไหว้แม่ย่านาง บอกว่าหลวงพ่อเห็นด้วย โอ้โฮ! เดี่ยวพวงนี้รถจอดเต็มเลย เวลารถมานี้ “หลวงพ่อ เจิมๆ”

ไม่ทำให้ใครหอก เพราะว่าอย่างนั้นมันก็เป็นตำนาน มันเป็นความเชื่อ มันเป็นเรื่องนั้นที่เขาทำๆ กันนะ เราก็เห็นใจ เพราะจิตใจคนมันมีสูงมีต่ำ ถ้าจิตใจเขาอย่างที่เขาไม่มีที่พึ่งของเขา เขามีอย่างนี้เป็นที่พึ่งของเขา เราก็ปล่อยเขา เห็นว่าจิตใจของเขายังเชื่อเรื่องอย่างนี้

แต่ของพวกเรา เราเป็นชาวพุทธใช้ไหม เราเชื่อกรรม เชื่อการกระทำของเรา เราเชื่อคุณงามความดีของเรา เราก็มีสติปัญญา เราขับรถด้วยความไม่ประมาทตลอด เราจะเป็นอิสระกับตัวเรา เห็นไหม ถ้าเราเชื่อของเราอย่างนี้ มันอยู่ที่จิตใจของคน

ที่นี้พวกเราจิตใจอ่อนแอ เวลาไปอยู่ในสังคม “รถนี้เจิมหรือยัง ระวังนะ ขับระวังให้ดี” อย่างนั้นเดี๋ยวรีบๆ ไปเจิมเลย เราก็ไปเชื่อเขาอีก ฉะนั้น เราไม่เชื่อเขา เราเช็กของเรา เวลาเรา

เข้าสู่ศูนย์ของเรา เราตรวจสอบของเรา รถของเราสมบุรณ์ของเรา เราขับของเราปกติของเรา ถ้าไม่มีเวรมีกรรมมันก็จบ

นี่พูดถึงว่า เวลาใครเขามีรถ เห็นเขาไหว้แม่ย่านางกัน

อันนั้นก็เป็นการเชื่อของเขา มันเป็นจิตใจของคนใจ จิตใจของคนมันหลากหลาย

และคนแก่ที่ว่าเขาปลูกบ้านไม่ให้ทับยุ่งข้าว

ไอ้กรรมนี้ คนแก่คนเฒ่าเขาสอนนะ เวลาทำข้าวตอกให้เก็บนะ ให้เก็บแล้วให้ไปทิ้งเสียดัง ไอ้มันมันเป็นภาชิตใจ คูลิ ไอ้ที่เขาสอนกัน คำโบราณของเรา เมื่อก่อนจำได้เยอะ เดี่ยวนี้มันลืมหมดใจ นี่เขาสอนกัน เขาสอนกันมาเพื่อให้เด็กมันกตัญญู มันเป็นเทคนิคการสอน มันปลูกฝังวัฒนธรรมของพวกเราไป มันปลูกฝังให้เด็กของเรา ให้คนของเรามีหัวใจที่เป็นธรรมๆ มันไม่เสียหายหรอก มันเป็นคนงามความดี

แต่เวลาเราจะมาประพฤติปฏิบัติกัน เราอ้างชาวพุทธเลย ชาวพุทธ พระพุทธเจ้าสอนเรื่องนี้ไว้อย่างไร

พระพุทธเจ้าเวลาสอนนะ เวลาพูด พระเราไปจุดธูปมา ไปเห็นหมู่บ้าน เห็นที่ทำมาหากินแล้วมาคุยกัน ท่านบอกว่า นิติรัจฉานวิชา วิชาทำให้เนิ่นช้า

เวลาพระปฏิบัติ กิเลส ถ้ามันผลอปปี้ กิเลสมันจะเข้าครอบงำเลย กิเลสมันจะยุ่งเลย ท่านจะให้พูดถึงศีลธรรม เวลาคุยกันก็คุยกันเรื่องทาน เรื่องศีล เรื่องสมาธิ เรื่องปัญญา เห็นไหม เวลา **เอตมมมงคลมุตตม** เวลาคุยสนทนาธรรมกันเป็นมงคลชีวิต เป็นมงคลในการประพฤติปฏิบัติ ท่านให้คุยกันเรื่องอย่างนี้ ท่านให้ประพฤติปฏิบัติเรื่องอย่างนี้

ถ้าพูดถึงว่า เวลาพระพุทธเจ้าสอนเรื่องนี้ไว้อย่างไร

พระพุทธเจ้าสอนเรื่องอย่างนี้ มันเรื่องเวรเรื่องกรรม มันวางมา คนที่จะประพฤติปฏิบัติเรื่องของท่านมันจะวางสิ่งนี้มา พอวางสิ่งนี้มาแล้ว พอมันเป็นจริงขึ้นมา ฉะนั้น ถ้ามันเป็นเรื่องของทางโลกเขา เราเห็นด้วยนะ ขวัญกำลังใจนี้สำคัญ เพราะความเชื่อของมนุษย์เขาจะเชื่อทุกอย่างมันมีขวัญของมัน ทุกอย่างเขาจะเคารพของเขาด้วยความเคารพ

ก็เหมือนเราฝึกหัดสติ ถ้าเราฝึกหัดสติ เราจะทำอะไรไม่ผิดพลาดเลย เพราะมันเป็นสิ่งที่น่าเคารพ แต่ถ้าเราไม่เข้าไปเคารพด้วยที่ว่าอันนั้นเป็นรัตนตรัย เป็นที่พึ่ง เราเป็นการฝึกหัดสติเป็นการฝึกหัดเพื่อความถูกต้องดีงาม การเก็บเข้าที่เข้าทาง นี่พูดถึงนะ ฉะนั้น มันเป็นเทคนิค

ถ้าไม่พูดอย่างนี้ปั๊บ เด็กมันก็ไม่เข้าใจ เด็กมันก็ไม่ดูแล จะบอกว่าทุกอย่างมีขวัณุกำลังใจ ใ้พวกชนรุ่นใหม่นี้ไปบอกเลย ชนรุ่นเก่านี้ครีล้ำสมัย

ใ้ครีล้ำสมัยเลี้ยงดูเราโตมาอยู่ที่นี่ เลี้ยงกันจนนั่งมาอยู่ที่นี่ ฉะนั้น สิ่งที่เป็นขวัณุกำลังใจ เป็นกำลังใจ เราเห็นด้วย แต่เวลาเราจะมาประพฤติปฏิบัติ เรื่องของพระพุทธานุศาสนานี้เรื่องหนึ่งเลย

เรื่องของพระพุทธานุศาสนาสอนเรื่องอริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค พูดถึงที่ไหนมีการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย มันต้องมีพ้นจากความไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย พระพุทธานุศาสนานี้ สอนถึงการเกิดและการตาย เกิดที่ไหน มีการดับที่นั่น ถ้าที่ไหนไม่มีการเกิด ที่นั่นไม่มีการดับ พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้เลย ที่นี้สอนอย่างนี้แล้ว เอาอย่างนี้ไปสอนคนอื่น แล้วสอนอย่างไร

นี่ไง เวลาพระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา “จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้หนอ” ความจริงในใจเราที่นี่ ธรรมะนี้ มันจะสื่อออกไปอย่างไร มันจะมีเทคนิคอย่างไรให้คนฝึกหัด ให้คนมีแนวทางแล้วปฏิบัติได้ นี่เวลาออกไป

ฉะนั้น พอออกไปแล้ว พอเข้าไปในท้องถิ่นใดเขามีความเชื่ออย่างไร ก็พยายามเอาสิ่งนั้นเป็นตัวตั้งแล้วอธิบาย นี่ไง พุทธเข้าไปในพราหมณ์ พุทธเข้าไปในขงจื้อ พุทธเข้าไปในเต๋า มันก็เป็นเซน เป็นอะไรไป มันก็แตกแขนงกันไป เพราะความเชื่อพื้นถิ่นเขามีอย่างนั้น แล้วพระพุทธานุศาสนาจะสอนให้คนเข้ามาถึงความจริงของเรา

พระพุทธานุศาสนาสอนอย่างไร

พระพุทธานุศาสนาสอนถึงการไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

แต่ถ้าเห็นเขาทำกันอย่างนั้น มันเป็นวัฒนธรรม เป็นความเชื่อ มันเป็นขวัณุกำลังใจและเป็นกำลังใจ ฉะนั้น มันเป็นเรื่อง ถ้าจะบอกว่าจะไปเป็นไสยศาสตร์ไป มันก็จะไปว่าเขาแรงเกินไป มันเป็นการเชื่อท้องถิ่นนะ แล้วเป็นขวัณุกำลังใจให้คนอยู่ร่มเย็นเป็นสุข อยู่ร่มเย็นเป็นสุข อยู่แล้วไม่หวาดระแวง ดุสิต อยู่ด้วยความสงบสุข อยู่ด้วยความหวาดระแวง มันจะมีความสุขตรงไหน เราทำทุกอย่างพร้อมแล้ว นอนก็สุข ไปไหนก็สุข แต่สุขของเขาที่สุขอย่างนั้น

แต่ถ้าจะพ้นจากทุกข์ วางให้หมดเลย ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ศีล สมาธิ ปัญญา ฝึกหัดเพื่อเข้าสู่มรรคสู่ผล นี่ความเชื่อในพระพุทธานุศาสนา เชื่อเรื่องอริยสัจ เชื่อเรื่องสัจจะความจริง เอวัง